

իլանաթընդ պէհեր սըրասը պիբ տեֆաւլը 5 զը 2
իբի տեֆա իլիւն պէհեր տեֆաւրնա . . 3 յ
իւշ տեֆա իլիւն պէհեր տեֆաւրնա . . 1/3 յ
իւշ տեֆաւրնա իւնաւ յաւն, իւ զալլիք սըլաշ ի-
ւաւաթ իլիւն ալրնա բաղալըք յաւաւր :
Տաշ բալլաթաւն իւլիւն մէքթաւ իւ իւաւաթըն բո-
թա մէքթաթիլթաւն, կաւնաթիլթիլթիլ իւլըրնիւն յա-
տաւալ զաւա իւաւաթ իւլաւա յաւաւր :

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԵԼԵՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ
ՎԷ ՄԷՎԱՏԵՆԸ ՆԱԳԻԱՅԸ ՄԱՅԻՐԲԷՅԸ ՄԻԼԹԱԵԼԻՔ ՂԱԶԷԹԱՆ

ԷՔՍԵՐԻՅԷԹ ՆԷ՛ՐԷՏԷ ՏԻՐ

Նէ՛ իտի, վէ հալա նէ՛ տիր էր.
մէնի Դաթօյիք միլլէթիմիզին աավասը:
Ումու՛մ Գաթօլլէքլիյէ՛ մի գարչը
աւը, քէ հէր քէս պիղէ գարչը չգ-

Հասուն էֆենտիսին չախար վէ մէ.
րամը ումու՛մ Գաթօթիքըլէն աշխա վէ
մկրպուծ պիր շէ, մի տիր, Հասուն
էֆենտիսին չախար եսխատ Պարնապօ.
րուն էֆքեարը Գաթօթիք մէզէն էպին.
նէ մուլտիդաշ մէ մու՛նէրէտ պիր
չախար մաշիյէ մազալունտա փարզմը
տըր, եսխատ « ԸՎԱՆՈՒՐՈՒՄ » Նիգա.

րը ճէտիտան հիւժմու վէ խիթապը ա-
 լել ուսմու հիշելի Գաթօլիքիյէ շա-
 միւ վէ րաճի միտիւր, քի անլերի գա-
 պուլ իթմէմէք, եախստ պէր վէճհի
 հազգանիլէթ, մուգաւէմէթ իթմէք,
 ուսմու Գաթօլիքիյէ մուխալիֆէթ
 իթմէք կիպի սայրւապիլիյօր։ Ձէրրէ-
 ճէ ազլը օլան, անիւնտէ հիւժմիտէր
 քի, նէ՛ Հասունէ էֆէնտի Գաթօլիք-
 լիյէ, վէ՛ նէ տախի, « րէվիբուրուս »
 ուսմուս ալտ շէ յիւր տիւր, էօյէ իսէ՛
 Հասունէ էֆէնտիյնի վէ « րէվիբու-
 րուսուն » գապուլ օլունմամսը հիշ
 պիւր քիմնէյէ տօգունմաշ, էօյէ իսէ՛
 պու հալտէ նէ՛ Ուսմրիա, նէ՛ Ֆրան-
 սա, նէ՛ իթալիա, նէ՛ Ումբիգա, նէ՛
 Սպանիա վէ նէ տախի տիւնեանը
 սայր թարթիլարունա քեսային Գա-
 թօլիքլերին վէ Եփսիսկոպալարնէ, պի-
 ղէ Գաթօլիքիքճէ հիշ պիւր սէյճնէք-
 լերի եօգ տուր վէ օլամազ, Գաշ քի
 Հասունէ էֆէնտիյնի շախսը պիղիմ իւ-
 ղէրիմիզտէ մուսալլաթ տըր, վէ տէր-
 տինի պէլասընը վէ մազարրաթընը
 պունճա վազըթտան պէրու եալընըզ
 միլլէթիմիզ չէքմիշ, վէ հալա չէքմէք-
 տէ տիւր, վէ գաշ քի տէրիզ, « րէ-
 վիբուրուս » թահարիթըն, պիղէ խի-
 թկապ տըր, վէ օնուն Նաքբամէ միւն-
 տէրիճաթը Հասունէ էֆէնտիյնի մէ-
 մուրիյէթինի թաստիգ, վէ հուզու-
 դու ինթիխապիլէմիդի իխալ վէ հազ-
 զը իտարէի մալիյէմիզի զապլթ վէ
 զասապ իթմէքտէն իպարէթ տիւր, պու
 հալտէ տէմէք. քի, քեաւր վէ զարար
 պիղէ ալտա տիւր, վէ տէյիլ քի պաշ
 դալարնա. պունուն իչին տափա վէ
 նիղա տախի պիղէ տիւշէր, տէյիլ քի
 հիշ մինաուրպլէթլի օլճայնի սայր
 քիմալէրէն, հէր նէ սըֆաթ ու մէֆ-
 զըտէ պուլունուրար իսէ պուլուն-
 սունլար։ Պու պապտէ մազարրաթ վէ
 մուհասնաթ քեամիլէն միլլէթիմիզէ
 ալտա օլտուղունտան, խարիճանէ քի՛
 սէնին միւտախէլէսի հիշ պիւր վէճհ
 իլէ գապուլ օլունմամազ, վէլէվ տէյիլ
 իքի երիզ էլլի միլիօն, եա իլլա իքի
 երիզ էլլի պին միլիօն նուֆուսա տա-
 խի պալիզ պիւր հիշէթ օլմուշ օլան,
 էօյէ իսէ իքիտան պիւրաճէ մէյտանա
 աթրլան շու իքի երիզ էլլի միլիօն
 Գաթօլիք վար պահար վէ անէ միւս-
 լիէնիտ օլան լազլադիլէթ հիշ պիւր
 շէյէ եարամաշ, իլիւնքի շու իքի
 երիզ էլլի միլիօն էհալի Լըմնի Գա-
 թիդիք միլլէթինէ մախսուս օլան լիէ-
 էսիսաթը խադիլէնին նէ՛ սահայիլ
 վէ՛ նէ՛ շէրիքի տիւրլեր, վէ՛ նէ՛ տախի
 օնլար պիղիմ լաթիլիքլերին վէ եպիս-
 գոպոպալարն վէ ռուհասայի ռուհանի
 յէի սայիրէնին ինթիխապընը պիւր վա-

Ի վէլէ էմբրաւէ, միլէթիմդէ կէ-
լինճէ, իւք կիւնտէն «Բէվէրսուրուս»
գարշը օլան մուխալիֆէթի վազասար
օլ տերէճէտէ մէյաւստա տըր, քի
թարիֆ վէ թափսիլաթ պիլէ գապուլ
իթմէզ, Եիմտիքի հալսէ սար Հա-
սունիսթ օլանդէր պիլէ պիլ վազըթ
միլլէթ իլէ հէմէֆքեար տէյիւ ի տի-
լէր էվլէթ մահմուդ օլան մարզաթմա-
լար պուսու թաստիգ իտէր Ամմա
մուսթիսարէն պազըլարը կէրէք ա-
վամտան վէ կէրէք ռէհապիւտէն քի-
մի աղրազը շախսիյէ, քիմի էֆքեարը
մախսուսէ, քիմի մէնաֆիթ զաթիյէ,
վէ քիմի տախի մէսէլէ յի մալիւմէնին
սարը տէխսէքեարան մարիֆէթի իլէ
պաշգա հիլէթէ գծուլտուղու, վէ
պու պապսէ վազը օլան թէհոտաթ
մաղըրիգաթ վէ փարա իլէ վուգու
պուլան թէշվիգաթ սէպէվլէր իլին,
ազտէմէն թէրքեար օլան էֆքեար
վէ կիտիշ, վէ չիֆասէն վէ թագըրէն
իֆատէլէրին տէյիշտիսիլէր իսէ

Երևանում Հասունուն վատերին կիւլէ-
նէրէք պէլքիմ սիւքիւթ եւ իթիտալ
եօլունա կիտիլէրէք տաճա էհվէն
սուրէթտէ պիր շէյ իտիլիլի տէյու
իւմիտալար օլտուլար, վէ հալա օլ-
մագտա իսէլէր, պու հալէր ինապրն-
նա ասալ վէ գաթա միլէթին էքսէ-
րիլէթի մուղայիր էքքեարտա վէ թա-
րաֆտա տըր տէյու կէօթէրմէյէ
քեաֆի վաֆի վէ միւսքիթ պիր տէ-
լիլ վէ իսպաթ հիւքմիւնտէ թուլթու-
լամագ Էվլէթ, Հասուն պիր վագըթ
կէրէք բիսգոպոսարը վէ կէրէք բու-
հասա վէ միւլթէպէրանտէն վէ կէրէք
րէհապիւնտէն պաղըլարընը րէսմէն
տալաւտան կէրի տուրտուրմայա չա-
լըլար տէյէրէք քի քէնտիսի սուհու-
լէթ իլէ կէօյա րօմա իլէ սէօյէշիպ վէ
մէքթիւպէշիպ իլիպալ օլան հուգու-
գու եէրիւնէ կէթիլէրէք տիր: Պու
պապտէ էօթէյէ պէրույէ եաղտըլը
մէքթիւպէր տալիս հալա պաղըլարը
եէտիւնտէ մէվնուտ վէ մահֆուգ տուր:
Հասուն պիր վագըթ տէվլէթ ինտիւն
տէ բաթիլէք օլտուղու ճիհէթլէ, պիր
էլիւնտէ Ֆէրմանը Ալիշանը, օ պիր է-
լիւնտէ Լէօնեան գուլմանեարնտան
վէ սայըր մահալլէրտէն կէլէն վարի-
տաթըն սուրէթի թէվլէ վէ թագսի:
միւն թուլթուպ, եէվմիլէ նաֆագայա
միւլթաւ գուլունտան րէհապիւն վէ
բիսգոպոստանտան պաղըլարընը իս-
թէր իսթէմէլ հէր տէտիլիւն մէհպուր
իթտի իսէտէ, Լաքիս պու ճիհէթլէ
օնլար երիւն հագըր թանըտըլար, վէ
հագըրէք եօգ տուր տէյու ասալ ին-
քեար իթմէտիլէր, աննագ րէսմի վէ
ալէնի սուրէթտէ մուհաֆաղսարնտան
աճիլ օլտուղլարընը մահրէմանէ քէն-
տի տօթլարընա պիլտիրմէքտէն կէրի
տուրմատըլար, Պու կիպիլէրին կէրէք
չու մաալտէ օլան մէքթիւպէրինի,
վէ կէրէք Բաբայա վէ բորքալիստա-
յա այրընա թագտիմ իթտիլէրին
միւլթէքէրէլէր իլէրուտէ պիրէր պի-
րէր մէյաւան գօնուլտուղտա, հա-
գիգաթի հալին զահիրէ իլարաճի իլէ
էքսէրիլէթ հանլը թարաֆտա օլտու-
ղունա տայիր զէրրէ գատար չիւրհէ
գալմայաճաղընը զանն իտէրիլ: Պու
կիպի պաղէն զարուրի մէհպուրիլէթ,
վէ պաղէն գօրգու, վէ ճէսարէթսիլ-
լիք, ֆագաթ հուգուգուլունտ չիւ-
րիլթմէք իլին, Հասուն թարաֆթըն-
տան մէքտէն վէ տայիմի սուրէթտէ
իլթիլար օլունտան հիլլէ վէ խուրտա
վէ եալան վէ տօլան էսէրլէրի իլէ
հուգուգու միլլէթ չիւրիւմիւշ մի օ-
լույոր, եալտա միլլէթին պաղը եալիս-
գոպոսարը վէ րուհալանը հագիլգա-
թէն հուգուգու եօգ թարաֆթընտա՝ մը
սայըլլար, վէ ֆիլիլէն Հասուն իլէ
միւլթէթիլ վէ հէմէթքեար մը թու-
թուլլար: Բիւլ ալթընտա մահ-
ֆուգ օլան աթէլին վարլամաւը, եա-
լտա զօրաքի իմանլարտա գալանը-
լան կէմիլէրին, էնիլին տէրեայա աօղ-
րու եօլա չըգմալէրի, հէմէն պիր միւ-
սայիտ վէ մուլաֆթը րիւզկեարըն էս-
մէսինէ պաշար: Գօ տէտիլիմիլ էօ-
ղիւրլէր պէր թարաֆ օլուն, օ վա-
գըթ պիլ Հասունիլթէր իլէ հիսա-
պա օթուրուրուղ, չիմտիլիք տահա
պաղը միւլալաղայա մէպիլ բէքալըգ
սէօյէմէք իսթէմէլիլ:

Պու ճիւլէ իլէ, ումուլ Սնտոն-
եան թարիլաթը, իքի միւլթէրէմ
Արքեպիսգոպոս վէ, հա քէղա ու-
մուլ վէնէտիլ թարիլաթը իքի միւ-
լիլին վէ միւլթէպէր Արքեպիսգոպոս-
լարը իլէ, քէղալիք մէհպուրիլէթ
թահթընտա օլմայան Չմմառ միւրա-
նուլիւրը միւլթէպէր վէ ֆայիլդ աղա-
լարընտան իւշ տէօրթ վէ պէլքի

տահա զիյաւտէ եալիսգոպոսլար վէ
խայըր րէհապիւն ֆիլիլէն վէ գալլէն
միլլէթ իլէ միւլթէթիլ վէ հէմէթ-
քեար տըրլար: Պու պապտէ իֆատէ-
միլի պիր թէմիլ իլէ տալիս իսպաթ
իտէլիմ: Իթալեանը րօմայա կիրմէգ-
տէն էվլէլ, չօղլարը իսանն վէ
թագրիլէն էօյլէ պէյան իթտիլէր քի
րօմա էհալիսինն քեաֆիլէսի Բաբա-
նըն իտարէսինտէն խօշնուտ օլուպ,
ասալ իթալիայա իլհագ օլմագըլը
իսթէմէլէր, վէ գապուլ իթմէլէր:
Հագըրթալիլ հալ, վէ աղըլա եագըն
օլան թալմիս, պուլունտ զըտտընը գը-
յաա իթմէթտէ իտի իսէ, երիւն աքսի-
սի իտտաա օլունուր իքէն, պուլթէտ-
պիրի ճէնապը իլհալ իթալիա աքքէ-
րի րօմայա եագըլալը եագըլալագ,
սանըրըն քի թապիլ պիր էլէքթիլէք
գուլվիլթի իլէ, պիւլիւն րօմա էհա-
լիսի սարըլմայա պալաւտը, վէ օլ տէ-
տէճէտէ իթալիայա մէլլ ու րաղպէթ
վէ թէվլէճէլիս իպըլաղ օլունտու քի,
խալիսէթտէն զայրի հիլ պիր շէյէ
հագըրթէթէն համլ օլունտալ, վէ
չու վէճէ իլէ րօմատա ինրա օլունտան
արայի ումուլլէտէ 47 քիլտէն մաա-
տա, իթալիայա իլհագ օլմագ իսթէ-
մէյէն պիր ֆէրտ պիլէ պուլունտալ:
Պու սահիլիլին թըպը պիր ալիսին
տալի ինչալալա թապէ միլլէթի-
միլ արաւընտա իլէրուտէ կէօթէլիլ,
վէ Հասունիլթէր պու պապտէ տա-
լիս քէմալ մէրթէպէ մահուպ օլա-
նագըլարնա էմին օլունտը: Անագ
չիմտիլտէն պէյան իտէրիլ քի օլ տէվ-
լէթ թապաւտը օլմայան միւլթէ-
քիպ վիլէնալըլարը, վէ պալը պօ-
ղուգ բորքալիստիլթէրի հիսապա-
քիթապա տալիլ իթմէլիլ, օլ վէճէ
իլէ եէքիւնիւ պաղըլարընը, վէ օլ
հալտէ պաղըլարընը քի 400—500 րա-
հիպ տէտիլէրի նէրէտէ վէ Սնտո-
լունտէ հանլը քէօյէսինտէ վէ մէմ-
լէքթիլէրինտէ սըղմը օլույոր, հալան
քի չիմտիլտէն էհալի վալալ իլին սը-
ղըլթը չէքմէքտէ, վէ իքի իւշ եէ-
րիւնէ աննագ պիր թանէ պուլմագ
մուղայիգապընտալ տըր: Բէք պօլ պօլ
տօղըմաւալընը, զիրա մալիւմալթը թամ-
մէսի օլանլէր իւղըրլէրինէ կիւլմէքտէ
տիրլէր էօյլէ միւլալալալը կէվէգիլի-
լէրէ պիւլալ փէրլա ճիւրաթ օլունտուղու
իլին: Երիւրիլէք միլլէթիլիլէ ինապ-
իտէն պահսըն իֆատէսինն չու հալտէ
պըրագալարագ, կէլիլիմ սայըր ճագը
միլլէթլէրինէ, քի ալան պիլիմ կիպի
Գաթօլիք օլտուղլարը իլէ պէրապէր,
Հասուն վէ Հասունիլթիլէ թապիլ
օլունտան նէվ ինտա գայիտէրէ վէ
պալտուտու « Բէվէրտուրու » նիլալ-
նամէյի ճէտիլտէ մուլալիլի վէ մու-
ղալիլ տիրլէր:

Մարմնի միլլէթի բաթիլիք վէ
բիսգոպոս, րէհապիւն վէ ալմա կիւ-
րուհի իլէ պէրապէր հէմէն իւշ եա-
տէօրթ երիւ պիւն նուլունտա պալիլ
իքէն, ասալ « Բէվէրտուրու » նիլա-
լմընը թանըմալըլար, վէ հալա թա-
նըմալըլար, վէ թանըյալմայաճաղա-
լը չիւրէհալիլ տիր, բաթիլէրի իսէ
վաթիլէրան մէհիլիլէն պիլէ կիլմէտի,
պու ճիւլէ իլէ րօմանը մագպուլու
վէ զայլէթ Գաթօլիք աւտ օլունտագ-
տա տըր:

Րուլ Գաթօլիք եալտա Մէլ-
թիլ միլլէթի բաթիլիք վէ բիսգոպոս,
րէհապիւն վէ ումուլ միլլէթի իլէ իքի
երիւ պիւն նուլունտա պալիլ օլտուղու
հալտէ ասալ վէ գաթա նիլալը մէգ-
պուրի թանըմալը վէ ֆիլիլէն ինրա-
ալթ իլէ աննա ճագըլարը իլիլաֆթընտա
հարէքթիլ իթմէքտէ տիր: Բաթիլիք-
լէրի րօմատա պուլունտուղու էսնա-

տէ պիլլէ, տայիլմա բորքալիստայա
մուլալիլիլթիլ իթտի, ալէնի նուլթ-
լարը իլէ, Լալէլիլիլէք մէսէլէսին
րէսմէն ճէրհ իթտի, վէ պու վէճէ ի-
լէ րօմայա թէրէք փտիպ չըգտըլը իւ-
ղէրինէ պիլլէ, երիւն օնա պիր շէյ եա-
լալալար, վէ պու կիւն երիւն Գա-
թօլիք նաղլարը իլէ պաղըլըպ, մուա-
մէլէ օլունտագտա տըր:

Սիւրեանի միլլէթի երիւ պիլլէնու-
ֆուտտան իպարէթ վէ բաթիլիլէրի
րօմատա մէվնուտ իքէն, « Բէվէրտու-
րու » նիլալմընը գապուլիլէն տայիլ
Բորքալիստանն հէր պիր թէքիլիլ-
թընը ալըգտան ալըգա րէտա իթտի,
վէ բէք չօգ իսար իպըլաղ օլունտուգ-
տա, նիլալիլիլ իսթիլալընը եաղըպ
կէօնտէրտի, վէ պիր գալ յայ մէհիլիլ
պիլլէ կէլմէտի, վէ երիւրէք իլլէթինէ
ուղըլալարագ տիւղիլէ եաթմագտա
եաթմալ, վէ նիլալիլ իւլ էմը, իս-
թիլալը չայեանը գապուլ պուլլուլ-
մայալ, պու վէճէ իլէ հէմ մէմուրի-
լէթիլտէ վէ հէմ հուգուգու գաթի-
մէսինտէ սապիլթ գաթէմ գալտը,
Պու տալիլ լալէլիլիլէք մէսէլէսի գա-
լարընտա հաղըր պուլունտալմագ իլին-
էվլէլէք րօմայա թէրէք իտիպ, պըրագ-
տը չըգտը իսէտէ, երիւն Գաթօլիք
տիր, վէ Գաթօլիք գալըր վէ սօֆու
Գաթօլիք կիպի աւտ օլունտու:

Բիլտանի բաթիլիլէ կէլիլէք, եա-
լընըր Հինտիլթանն Մալապար էյա-
լէթի իլէ սայըր պաղը օլ թարաֆլար-
տա պէշ ալթը երիւ պիւն նուլունտա միլ-
լէթի օլտուղունտ պիր թարաֆա պը-
րագալըմ, Անմիլթիլտա վէ Մէմա-
լիլի Մահրուսէտէ իքի երիւ պիլլէն
եաղըն միլլէթի իլար իտիպ, պու հու-
գուգ մէսէլէսի վար րօմատա էնիլալի
սըղընթըլար չէքտի, վուգու պուլան
հէր թէքիլիլթը րէտա իթտի, թաղ
երիւթ վէ թահգիլալիլ մուլալէլ-
լէրէ գաթլանտը, ֆագաթ ասալ րուլ
րիլա կէօթէրմէտի, վէ « Բէվէրտու-
րու » մուլալիլնէ ճէպրէն իքի նէ-
ֆէր բիսգոպոս թալիլին իթտիլթիլէր
իսէտէ, Ասիլթանէյէ կէլիլալ եէրպէս-
թիլի քեալիլէսինն պուլունտագտա, հու-
գուրու ճահանէտէ չիլալէն վէ թագ-
րիլէն, վէ հաթիլա իսալիլալիլ հաղ-
րէթի Սէտարէթլէնէհիլէ պա միւլալ-
քէրէյի մալտուա էքքեարընը նէ
մէրքէպէ օլտուղունտ ալըգտան ա-
լըգա պէյան վէ իֆատէ իլլէտի, օլ
նէվիլմա ուսուլտա նապ օլան բիւ-
գոպոսարա ֆէրման վէ պէրաթ վէ
րիլմէմէսի իլին Պապը Ալլիլէ արը վէ իս-
թիտա իթտի, վէ միլլէթինէ տալիլ
մէրգալմանը մուլալիլալ թանըմալմա-
լարը իլին պաղըլալալ էմըլէր կէօնտէր-
տի, շէօյլէ քի հէր իքիսի տալիլ մա-
հալի մէմուրիլթիլէրինտէ ինրալիլ ալի-
նէ տալիլ ճէսարէթ իտէմէլիլ, սը-
ֆաթը գայըր րէսմիլտէ քէնտի էլլէ-
րինտէ իսթիլալալ իթմէքտէ տիր-
լէր: Լալէլիլիլէք գարալընը տալիլ
ալիլալալալալ գապուլ իթմէտի, ալմա
երիւն պու ճիւլէ իլէ Գաթօլիք գալ-
ալ: Համա օլունտ պու գաթը մէմուր-
սըլալթ էլան Տէրապալթէթտէ տիր,
ինանտայան քէնտիլիլէ միւրաճալթ
իտիլ, հագըրթիլ հալէ վագըր վէ
ալնա օլալիլիլ:

Սայըր Էրօրալալալիլիլիլ սայ-
մայալըմ, եանի ասըրլինի րօմատան
չէքէն վէ « Սիլապու » նիլալմընը վէ
« Ընթըրալ կոնգալըն » գապուլ իթ-
մէյէն ֆրանսալը, րօմայա ճէնը իլէ
գապթ իտէն իթալիլալ վէ գօնգօր-
տաթօյալ երըլթըպ աթման Ասիլթիլալը
վէ սայըր երիւլէրէն Ամըրիլալ, վէ
Մահար վէ Ալլիլալ բիսգոպոսարըն
լաղըրտընը իթմէլիլ գալալալալըմ,

չիւնքի պու կիպի թէքթըրուլմըն
թաֆիլիլ պահսըլընը նէթիլէսի իսա-
րիլնտէ տիր:

Շու միւլալալալալալ մէպիլ, էք-
սէրիլէթ նէրէտէ վէ հանլը թէրաֆ-
տա տըր տէյու սիւալ իտէրիլ, մէսէլէյի
մալիլմէի միլլէթիլիլ մուհաֆաղա վէ
իսթիլհապ վէ իլլէթիլալ իտէն գէվաթ
եալընը տէօրթ բիսգոպոս վէ 40—50
րահիլալէն մի իպարէթ, եօգտա 4
Գաթօլիք բաթիլիլէք մագալալարը ի-
լէ 50—60 տան գիլալտէ ճարգտա օլան
Գաթօլիք բիսգոպոսան, պիլլէրէն
րէհապիւն, վէ պիր միլիլտա եագըն
մէյալան իթիլիլալալալ պուլունտան
ֆուտտան իպարէթ պիր ճէսիմ հիլլէթ
քի, հէր նէվ ինտա իհտաալթը ճէրհ
ու րէտա իտիպ, գալիլտէյի աթիլիլ-
լէյէ, վէ պուլունտ էվիլա վէ իւլէմայա
իսթիլալալալ, քիլիլէնն էն մուլաղալ
պիր հիլլէթիլիլալալալ վէ իրալէ իտէր, վէ
պու պապտէ Ղարալ քիլիլալիլին տա-
լիլ հագըր թէվլէճէլիլ հիլիլ գալանմա-
յա չայեան վէ սէղալար պուլունտուր,
էգ զարի Պարնապօ վէ վալէրկա վէ
Հասուն իլէ Բիլիլիմ, վէ սայիլ պու կի-
պի քէսանը:

Սիլ Հասունիլթիլէք, քիմ օլույոր-
սունտը, իսպիլ օլտուղունտը « Բէ-
վէրտուրու » նիլալմը, մուրագալմօլ-
տուղու թարիլիլտէն տալիլ նիլալալալալ
միւլալիլ օլտուղու վէճէ իլըրէ, տա-
հա իւշ սէնէլիլ պիր երիւ նիլալմ-
ալը, միւ հիլալիլիլ վէ վէլիլիլ Հասուն
կիպի մէհֆուրու ալթմ պիր չալալ տըր,
կէլիլ տէվլէրտէն պիր միւլթէպէր
էմալ վէ չահիլտի ալիլիլիլ եօգ տուր
թարաֆթընտա օլան ալթը բիսգոպո-
սունտը կիլէ վէ գարալընը բիլթ-
պոսարը սընթֆընտան վէ « Բէվէրտու-
րու » ալքեալմընա թալիլ օլանլար-
տան օլտուղլարը ճիլէթլէ, Լըմէնի
Գաթօլիք բիլթպոսարը պիլլէ տէլիլ
տիրլէր, վէ ասալ ճալըլալալալալ, նա-
սըլ քի գօլունտընտա թալըրտըլա-
լը լաթիլնէ կոնգալալալ վէ մէմու-
րիլթիլթիլտէն տալիլ չահալթիլալմէ-
լէր իլ պու տէտիլիլիլ կէրէյի կիպի
իպալթ իսիլ: Օ պիր թարաֆթընթ-
տա պէլլէտիլիլիլ բիսգոպոսարը նա-
սըլ ճէլալ վէ ինգալ վէ միւլթէպէր
իթտիլիլիլիլ, սիլ տահա էյի պիլիլ-
սիլիլ, պիլ գալալալալալ չիմտիլիլ
ալմայալըմ, տահա տուրտուն, օնտն
տա էլլէթ վագըր վէ գէմանը վար
քի հէր էպարը վէ հիլթէթ եէկեան
էէկեան մէյալալալ չըգալալալալ տըր:

Վիլնալալալալ թէպալալալ օլ-
մալըլալալ, վէ պիլալալալալալ նէ
միլլէթ բաթիլիլ քի նէ բիսգոպոս վէ
նէ սայըր ումուրու ինմիլլէնէ միւտա-
լէլէ իտէմէլէնէլէր շէօյլէ տուր-
սուն, հէրալ երիւն սիլիլ իլէ հէմէթ-
քեար տէյիլ տիրլէր, վէ սիլ օնլար
հագըրտա նէ էքքեարալալալալ ի-
սիլիլ, չահիլտիլ իսպալթը օլարագ
պիր գալ իլլէն գատար, մէյալալալ
չըգտըլտա, պաղալըմ քի գալըմ սի-
լիլ իլէ պէրապէր տուրալիլէնէլէր
վէ տուրալալալալ պիլլէ, ալթըլ նէ թէյ-
սիլ վէ իսպիլթիլթիլ օլալիլլէնէք տիր
ալթմ ինտիլտէ:

Պուլար պէյլէ օլտուղու հալտէ,
թարաֆթընտա սայըր պալը պօղուգ-
ալթէրի գալիլիլտէն գալան պիր գալ-
Բորքալիստիլթ եալտա գօլէլիլթ-
տէն հիլ պահս իթմէլիլիլ, պիր քի,
« ալունտ » թալիլիլ, ալթը Բորքա-
լիստաալալալալալ լուլլէթ քիլթա-
լը հիւքմիւնտէ բէք մագպուլ պիր
ալթը վէ իսմ տէլիլ տիր, չիւնքի « որ
ուտէ գօլալալալ, չար զալալ » տէ-
մէք մանալընը չալիլ տիր: Իքիլնի
քի, օնլարըն միլլէթալն օլտուղունտ

տայեր, հեր պիտ փնտրել վահիտ պա-
շտնա աղալի գորգար շահիտ լաղըմ
կէլիր:

Զմառն միաբանութիւնու եպիս-
կոպոսարընտան սուրէթի ընտելիւտէ
թարափընդոտ պուլունանլար իշին
պիղ պիր շէյ տէմէյիպ, սիդին գա-
րարընդա, վէ հազդարընտա թահ-
րինէն եազարըլարընդա եազըն կիւն-
տէ միւրաճաթ իտէճէյիլ, օլ հաւ-
տէ պազալըմ քի թարափընդոտ
սուրսալար վէ սուրմասալար պիլէ սի-
զին վահի տալանըլ իշին նէ տէրէ-
ճէյտէք քեար իտէպիլէճէլէր, վէ
օնլարըն դալիլ վէ շահատէթի նէրէ-
յէ գատար մազպուլ վէ միւթէպէր
ատու օլունապիլէճէլէր, վէ սիլ նէ վէճհ
իլէ իֆթիլար վէ իսթիֆատէ իտէպիլ-
լէճէլէր:

Կէլէլմ շիմտի «սէքսէն պին նու-
ֆուս էրմէնի Գաթօյի վար վէ օտա-
խի Հասունիսթ տիր տէյու» իրայէ օ-
լունան պահս վէ իսպաթընդըն
միւթալաարնա:

Հայտէ պիլ ֆարզ պիղ տալի օլ
մըգտար էրմէնի Գաթօյի վար օլ
տուղունու գապուլ իտէլիմ, ֆազաթ
պունլար Հասունիսթ մի տիր, վէ
գալիլէրի պու մէսէլէրի վիլիտէճէլ
րի վէ մազպուլ մու տուր տէյու քիմ
պիղի ինանալարալիլէր: Էյէր պու 80,
000 տալի ֆիլ հազիգէ Հասունիսթ
վէ «Բէվէրսուրուս» նիզամընա թա-
պի իտէլէր, տէմէք քի միլիլէթ սը-
ֆաթընլ թէրք իթմիլէր, վէ հու-
գուգու ինթիլապիլէտէն վէ սայըր
էրմէնիլի մախսուս իթմիլապաթ վէ
մուսֆիյաթտան մահրում վէ սազըթ
օլմուշար, վէ տոթթա լալիլ տիր-
լէր, սայըր եէրլէրտէ օլան լալիլ
էրմէնիլէրի կիպի, քի սալա միլլէթ
իշինէ միւտախէլ իտէմէլէր, վէ վէ-
րասէթ հուգուգունա հիսսէտար վէ
տախիլ օլմալար, եօք էյէր էրմէնի
Գաթօյի իտէլէր, պիլմէլ տիրլէր քի
սըֆաթընլ իմ օլմալ, վէ սըֆա-
թըն իտէ, պիր գալիտէ վէ ատաթը
մախսուսէսի օլմազ կէրէք տիր, քի
օլ սայէտէ պաշալարընտան սայըրտ
օլմազ միւթըն օլապիլիլէր, Հէր նէ
իտէ, ումում ճէմիլէթիլիլիլ 80,000 ի-
թիպար իտէլէր, ատի հիսապ իլէ վէ
Հասունիսթլէրն գալիլնէ 40,000 ի-
գատըն գըղ օլմազլարը իշին, հի-
սապտան չըգարալըմ, չիւնքի կէլէն-
լէրտէ Սէտա ղազէթալը միւտաթիլ
թաթիլիլտէ, չըգարըն սայըրնա պիր
ուֆազ րիսալէտէ, «գարըլար վէ
գըղլար նիշին իշէ վէ սէօղէ գարըլը-
յըլար վէ օնլարա սէօղ տիւշմէլ»
տէյու չիքեպէթ օլունուշ օլուն-
ղունա նազարէն, տէմէք քի թէքէլ-
վիլն իտէն պու մէսէլէր տէն լալիլն
րէ, ինէ իթիպար օլունմայաճազ: հալի
քէյֆիլէթ շու մէրքէլտէ իւրէն, չիմ
տի գալըլա օնլարը տախի հիսապ
տախիլէն 80,000 է պալիլ պիր ճէմի-
լէթ հիլէթի կէթաթէրմէք, կէօզ պօ-
յամազ վէ իշէ էհմմիլէթ վէրմէք
մազսէտիլտէն ղարի պիր շէյ օլմալա:
Պու հալտէ գալըր գըրգ պին քիշի,
պունուն իշինտէ աղըլ պալիլ օլմայան
վէ աղըլ իշէ էրմէյէն, վէ եախօտ
գալտըլ վէ պի թէրաֆ օլունլարը տա-
խի տըլարը չըգարալազ, ալէլ թալա-
մին պիր 10,000 քիշիտէն միւթթէլէպ
օլան պիր ճէմիլէթ տայրէսի իշինտէ
մատտէյի թահիլը միւզաքէրէյէ պա-
լըմ: Ասիլմանտէ միւթէմէքըն է-
հալիլնէ քէթըլէթիլէր հա՛նկը թարաֆ-
տա տըր տէյու արամսայ հիլ հաճէթ
եօք, հիլ աղըլ վէ կէօղիւ օլմայան
պիլէ պունուն ֆէրգիլնէ վարապիլիլ:
Կէլէլմ տըլարալար, Թրապուզանտա
103 ֆալիլա վար իտէ 99 ու միլլէթ

իլէ պէրապէր տիր, հաքէլա Սաճան
վէ Պաֆրատա օլան ճէմիլ միլլէթ
տաշարըմը: Մարսուստա հէմէն
հիլ ատամ գալմամըլ կիպի տիր:

Թօգաթմա էքսէրիլէթ պիղմէք-
քեարըմըտա, հաքէլա կիւրիւն, Սը-
վազ վէ Բըքնէքտէ միւթէլէթիւ կա-
թիլիկոսուն գատար ու հասիլէթինի
կէօղէթլէյէն, վէ պիլտէ ինսան օ-
լունա հուգուգու սահիլիլիլ տէյէն իրայ-
լըճա գէլմթ վար տըր, հէր նէ գա-
տար պազը եալան տօլան վէ թէլլի-
րաթ իլէ մալամալ էլիլազ իրալիլտէն
դիհիլէրի պօղուլմուշ, ֆազաթ ալա
Հասունիսթ օլմայան ատալար տախի
պուլունմազտա իտէ տէ, իարբութ-
տա օլան միլլէթ իտէ, գալիլն իւրի
պուլուդ քիշիտէն իպարէթ տիր, պաշ-
լարընտա քէնտիլտէն պի իսպալէր պիր
Հասունիսթ քիսգուպու իլէ պէրապէր,
հէր նէ գատար Հասունէֆէնտի 30—
40 պին ֆալիլա Գաթօյիլէր իթմիլիլ
տէլէրէք հալա Բաբալը վէ Բըքնէ-
կանտալը, վէ օնլար վաթէթալը իլէ
սայըրլարընլ ալտալըյօր, վէ պու
իմ իլէ ալթուն «սիլհ» վէ աղըր վէ
դիլլըլմէթ պիր իսալ վէ տիւնեանըն
ազճէսիլն ալըլ քէյֆիլնէ սարֆ իթ-
միլ տիր վէ իտէլ:

Մալաթիատա միլլէթին պիր մըգ-
տարը, Գեռնոք քիսգուպուսուն թէլա-
պիրի սայէտէնտէ լալիլն օլմուշ, պա-
դի գալան պիլալէր ժատտէ նէնին
նէսի տիր պիլմէլլէր, պիլլէլը, միլ-
լէթ իլէ հէմէթքեար տըրլար:

Տիւրապէքըր էհալիլիլն հէմէն
ճէմիլի, սէրքիսգուպուլարը իլէ պիր-
լիքտէ, պիլիլմ իլէ հէմէթքեար տըր-
լար, կէլէն վէ իշ պու սէնէ թանդիմ
օլունուպ, պու թարաֆտ իրալ իլէ-
տիլլէրի մահիլլէր մէյալտա տըր:
Մարսիլն էհալիլիլ իլէ քիսգուպու-
լարընլ հալի, Հասունէ Էֆէնտիլն
թէք իսօլունտիլլիլն մուճիպ օլմա-
տըլընա հիլ չիւրէն իսթէմէլ:

Ուրֆատան կէլէն թահիլաթլար,
կէլէնլէրտէ իլան օլունտուղու կիպի,
պու տէֆաթի տալիլ իլան օլունտուգ-
տա, նէ սէֆաթլէթտէ օլունուղու աղնա-
լըլը:

Բիլիլա վէ Սիլմէպ միլլէթ իլէ պիր
վէ միւթթէթիլ տիր:

Հալէպտէ կէրէք հուգուգու գա-
տիլմէթիլն վէ կէրէք Զմառն մա-
նաթըլընլ Հասուն սայէտէնտէ տիւ-
լարը քէրուշանիլթ օլունուղու իշին,
հիսս օլունան աղիմ հիտտէթ վէ ին-
ֆիալ էսէլլէրի, միւթաղիլիլ թա-
րիֆ վէ պէյան տըր: Փալիսալարտան
պիր գալընլ քիլիլտէ «եւս առա-
ւել ղանալալ Պապու մէր» տէմէյէ
գալըլընլ իլըլիլն իլըլիլն, աղիմ ար-
պէտալըր գօլիլտուղու վէ հիւքիլմէթ
էմիլ իլէ իլէ կիւն քիլիլէնլէր գալիլն
մասը, տալիլ օլ թարաֆտան կէլէն
հալիստիսաթտան տըր:

Սիլմաթիա վէ ճիլարալը Սիւքի-
աս Գեռապալաթաթը թէմի օլունուղու
հալտէ, տայիլմա պիլիլմ իլէ պիր օլ-
մուշ տուր:

Պէրուլ, Շամ, Մըլըր, Մէրսին,
Մարաշ, Գայսէրի, վէ Սուսանտա միւ-
թէմէքըն էհալիլ էֆէքեարնա միլլէթ
լիլէ հէմէթքեար իտէտէ, պաղը միւթ-
սիտ եա ճահիլ վէ եախօտ միւթէլա-
սըլ եա միւթթէթիլ փալիսալարըն
իլըլալի ֆէսաալընտան իսպի պուլուն-
մատըլարըն ալա հուգուգու մուղուն
իպլմալիլն մու հազգազ պիր սէպէպ
ատու օլունմալ:

Սիլմուլիտէ, Էրզրումտէ Պրուսա
վէ Պիլէթէրտէ վէ սայըր եէրլէրտէ
եհինէ պէյիլէ էհալիլ իսպըլ ճէմիլէթ
մէլմուտ օլունա, պաղալըմ քի պուն-
տան պէլլէ Հասունիսթլէր նալըլ

օնլարը ղապթ իտէպիլէճէլլէր: Հա-
սունուն աղիլ թարաֆը Տէվիլթի Ս-
իլէտէն իրալ վէ իլան օլունտուղու
իսպլէրի օլ թարաֆլարա վաար օլ-
տուգտա շիմտի հիսապ իտէլիլմ, էք-
սէրիլթ նէրէտէ վէ հանլը թարաֆ-
տա տըր տէյու:

Տաշարալարտա միւթէմէքըն պու-
լունան միլլէթտաշարըմը, էյէր քի
պու իլէ սէնէ ղարֆընտա պէյիլ միլ-
լէթ ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթա
իլազ օլմալըլ սիւքիլ եա պիլմէ-
րաֆ կիպի տուրտուլար իտէ, նէ՞ վա-
զըլմ պիլ միլլէթ տէյիլիլ, պիլ Հա-
սունիսթիլ պիլ հուգուգու մուղուն
վաղ կէլիլիլ վէ Հասունուն միլլէթի-
նի սալթըլ օլունուղունա տայիլ իսօլ-
նուտ վէ մէմուտուգ կիպի պիր շէյ
տէտիլլէր, եա եաղտըլար, վա՛ր մը
տըր պէլլէ պիր մազպաթմալարըն հիլ-
լէսիլ խուրտալըլ օլարազ, գօ պիր
կիւն էվիլ մէյալտա գօսունլար տէ,
կէօրէլիլմ:

Սիւմըն օլա ումուլմէն միլլէթի
պիր մէվըլլէ ճէմէթիլ մահալ, եէրին
տէ մատտէյի պիլ էթրաֆ թահիլգ-
վէ թէթգիլգէ հալալէ իթմէք, օլ
վազըլմ հէր քէս մալիլմաթը թամմէ
իլէ սահիլ վէ տօղրու պիր գարար
վէրէպիլիլ, Էօգաթմ Էօգ, էօյլէ պիր
թազըլմ հէլէյան վէ իֆթիլարալէր վէ
էնվալի տէսիլլէր իլէ մալամալ թահ-
րիլալար եաղալ, վէ միլլէթ ալէյ-
հիլն հէրեթիլիլ վէ հէրաճաթմոլ,
Սիլիսալան, Նիստորալան, Մալի-
գոնալան վէ Եւթիլալան եա Յան-
սէնեան լուղէթլէրիլ իսալա իթմէք:
Է, հէր քէսին գիլհիլիլ պօղմազ, վէ
վիճաթընլ պիլհուղըր իթմէք, վէ
սաղա գալըլա, իշլէլ կէթուրիլիլ
մի միլլէթ Հասունիսթ տիր, էքսէրի
լէթ պիլտէ տիր տէմէքտէն հիլ պիր
տօղրու նէլիլն չըգալալ, վէ թէհի
եէրտէ էօլիլնէլլէր հազգ գաղան-
տըրալալ:

Լալիլն Հասունիսթլէր, պէլլէրմ
պուրտա տէսիլլէր քի «Բէվէրսու-
րուս» նիզամալմէսի, Բաբալըն տըր,
Հասունուն տէյիլ եա, նէ չարէ գա-
պուլ իթմէլի: Պիլ պունա ճէվապ վէ
րիլիլ, վազաա ղահիլէն նիլալիլ
մէլպուր Բաբալըն տըր, ֆաղաթ
հալի օլունուղու մէլ վէ միւթթէրի-
ճաթը Հասունուն մէլաֆիլիլ գալիլն
վէ էֆէքեարը մախսուսէսին պիլտ օլ-
տուղունտան, պու պապտէ Բէք գօ-
լայ ինանլալալ, քի Բաբա հազըլթ-
լէրի պիլա թահիլը վէ թէլլիլ քէն ի-
քէնտիլտէն պու նիլալը իհտաա վէ
իճատ վէ իպաա էլլէմիլ օլուն, պա-
խուսուս քի Հասունուն պունտան
իլէ սէնէ ագտէմ Բոմայա կիթմէլտէն
էվիլլէ, Սիլիլտանի լալիլիլ օլունուղու
օլունուղու հալտէ վէ եհին լալիլիլ
նապալ վէ թայիլ գըլըմըլ իլէլն, մէ
մուրիլթիլիլն թատիլիլ գալմընտա
Բաբա հազըլթլէրի օնա պու կիպի
պիր թէլլիլ իթմէլիլ օլունուղու թալ-
տիլտէ, հէմէն իլիլ այ սօղրա արղա-
սընտան Հասուն օլալա վաար օլուն-
օլմալ, պիրտէն պիր Բաբալըն վազի-
ֆէսի վէ հուգուգու ֆիլլէրնէ կէլ-
միլ, վէ պու նիլալը գօլուն օլուն
տէնիլլէլէլ, պունտա հէր հալ կիլիլ
պիր տէլալ վէ հիլթմէթ օլմալը տըր:
Էլլէր «Բէվէրսուրուսուն» 43

իւնիլ սահիլէսին նազար օլունա,
վէ տիլգաթ իլէ Հասուն էֆէլտիլիլ
Բաբայա իսթապէն արղ իթիլիլ թէ-
լէքըլիլուն մալիլ թէլլիլ օլունա,
անիլտէ աղնալըլը քի, նիլալը մէլ-
պուրուն մուճիլիլ հազիլիլիլ, վէ պի-
նայէն ալէյս պու գատար ֆիլալըլ-
լարըն սէրի սէպէպիլ քիմ տիր: Հա-
սուն էֆէլտիլ, վէլլէլ Բաբա քէնտիլ

սինէ պու կիպի ղարալիլ պիր թէք-
լիլ տալիլ իթմիլ օլմալըն գապուլ
իտէլիլմ, Հասուն էֆէլտիլ, տէրիլ վա-
պիլէսինտէն օլունուղու վէճ իլըրէ,
սայիլ Բաթիլլէր կիպի էօլիլ պէ-
յան իտիլ, գապուլ իթմէլլէր եա-
խօտ իսթիլիլ իթմէլիլ իտիլ, տէյիլ քի
պիլա Բէրվա վէ Բէսիլ սուրլ թտէ պա-
ղըմազ վէ ղաղըմազ շու ալիլտէլիլ
թապիլաթ վէ քէլիլմաթ իլէ, քի հէր
քէս պիլա հիտտէթ վէ նէֆրէթ օ-
գույամալը տըր իշլէլէլ քէնտիլ սէօղ-
լէրի «օ նէ աղիլմ վէ սաատէթ վէ ա-
ղիլմէթ իսպիլլէյէ թարիլ օլմազ
կիւն, վէ ղիլլիլ մէսհ ու սէնա իլէ
մուէպալտէն եատ վէ թիլլէքալ օլուն-
նաճազ կիւն (1) քի անտէ, եանիլ օլ
կիւնտէ պու պէնտէլլէրնէ, վէ քեաֆ-
ֆէի էրմէնիլ փիլազոպուլարընա պիր
աղիլմ գըմմէթ իսապէթ իթմիլ Հէվալ-
րիլունլարըն մէլալը գուրպիլտէ սիլիլն
վաթէթ նըլա սէլլէլլէն Պէտրուսուն
սէտալըն իլլիլմէք, վէ հուգուրու-
շէրիլիլիլտէ տիլիլիլ, իթալթըլը
վէ րայիլթիլիլ պէյան իթմէք
«տէլլէլ եալընլ էմըլլէրնէլ, իլլա
տալիլ նապիլաթլարընլա, վէ գալ-
պիլիլն արղուլլէրնէլ»: իլլէլ օլ ան-
տէ, էյէր պէլլէլ տէմէք ճայիլ իտէ,
իսթիլ շէրիլտէ պիլիլ հաղիլթիլ ի-
սանլըն լութիլուն թէվիլտէն (տօղ-
մուշ օլան) փէտէլլէրիլիլ քէմըլլէլ-
րիլ, վէ սալըլա օ սուաղալմ Գըրգըր
լուսալըլիլիլ քէմըլլէր սուրու-
րիլլէթլէրնտէն հարէլլէլ կէլլիլլէր,
վէ պիլլէլ պէյան լիլալլէր քի քէնտիլ
էօյէ էվալտէրիլ տէյիլլէլ, Սիլլէլ փէ-
տէր, սահիլ իսպըլըլ սիլիլն իլէ պիր-
լէլլէլ տիր» եւն, իլլէլ պու քէլիլ-
մէլլէր տիլգաթ իլէ միւթալալ ի-
տէն, անիլտէ աղնալը քի Հասուն նէ
տէմէք իսթէր, վէ քիմ տըր Բաբայա
պու պապտէ արղու հաար թիլալիլ,
վէ պու թէլլիլ վէ նըլալըն վազ
օլունմալըն հազիլլէլ սէպէպ օ-
լան, վէ միլլէթիլ պու հալլէրէլ կէլիլ-
րիլ վաար լիլալլէրն, վէ պու ճիլլէթ-
լէր լիլ Բաբայը տալիլ պու տէրէճէ-
լէրտէ իսալա կէլիլլէն, վէ տիլիլիլ-
լիլ մէլլէլպիլիլ վէ միլլէթիլիլ իլէ-
լիլ վէ րըմալ իտէն, էվիլթ իլլալն
ալնալըն միլլէթ քի, Բաթիլլէր օլա-
ճազ ղաթ, ալէմէթ իլէսիլիլ իլէ
Բոմա կիպի պիր պէլտէլ, վէ Բաբա
հաղըլթլէրնէլն հուգուրունտա իլա-
մէն միլլէթիլիլ հալիլն վէ տէրքեար
օլան էօղիլլէրնիլ արղ վէ պէյան, վէ
միլլէթիլ հաղիլ վէ հուգուգունու,
իսպիլլէթ վէ շէրիլիլ մուհաֆազ
վէ վիլգայէ իտէճէլ էէրտէ, պիլիլիլն

(1) Պու սաատէթ կիւնիլ թէլլիլլէլ օ-
լունա կիւն Հասունուն գալիլլէլ կէթէ,
յունիլ ալըն 13/27 իսթիլ կիւնիլ ալըր
քի, անտէ Բաբա հաղըլթլէրիլ, Եպիս-
կոպուլարըն ինթիլապըն քէնտիլնէ
թէրք օլունմալը իլլիլ եալընլ պիր ալ-
ղու պէյան իթմիլ իտիլ:

«Ո՞վ մեծի եւ բարնչան աւու-
րն» որոյ համբա գովութեամբ ընթա-
նայէց ցժամանակս յետեան, 'իւսին շնոր-
հեցաւ ինձ եւ համբէն եպիսկոպոսոցս
Հայոց, առ դերեղմանա Առաքելոց լսել
ղձայն Պետրոսի, որ Գեւ խօսի, եւ խօս-
տովանիլ յայտնապէս առաջի քո Սրբու-
թեանդ զհաւատս, զհիւսկիւն եւ զմե-
ծարանս մեր, ոչ միայն հրամանադ Բոց,
«այլ եւ յորդորանալ եւ քաղձանալ սր-
տիդ» ճաջմ ժամու թէ այսպէս արժան
իցէլ առել, ցնծաղան ոսկերք Հարց մերոց
առաջիոց որք ծնան զ'իւր ի Գրիստոս Ա-
ւետարանաւ, եւ առանձինն ոսկերք Մե-
ծի Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ, եւ ցու-
ցին թէ չեմք նոցա որդիք անարարապա-
րէլլէրսուրուս կոնգալիլն երես 43 տպեալ
ի Հուլիս, յամի 1867:

պիւթիւնէն մուղայիւրի օրարագ տիգ իւզերինէ կէտր, վէ ազտէմէն ումուժ միլիթէն իթմիշ օրտուղու վատար, վէ թէնմիւնաթ խիւաթիւնտանէ միւտաւհա. նէ՞ իսանը գուլանմիշ տրը Թիւթիւն թարթիւ խարապիւթ վէ մահրումի. յէթ վէ մահրումիւթ վէ մազարրաթը կիւնիւնիւ, Հասուն էֆէնտի էօվմի սաատէթ վէ ալամթի խայրիւնյի միւ. տէլիւ կիւն թէնմիւնէ իտէր, աղանա. ճագ վէ մաթէնիւրէ սարլաւաճ օլ կիւն իշին, մուէպպէտէն եատ վէ թէնմիւն օլունաճագ կիւն տիւր տէր, մուազղամ փէտէրէլիմիւղին իսթիւա. րաթը էպէտիւնտէն սարլաւաթ թիթ. րէտիւթէրի օլ կիւն իշին, կէօյա սու. րուր վէ սէվիւնիւթիւնտէն քէմիւթէրի պիւն հարէքէթէ կէլտիւն պիւր կիւն կիւնիւն տատ իտէր Բօմաւան միլիթի սօս թտուրմաճ, վէ ազտէմէն միլիթ հագղընա ազվ իթտիւն քեաֆֆէի իմնատաթ վէ իթթիւրալէրին թաատի. գի իշին, թէրթիւ պիթմիշ օլտուղու իշ պու տէսիւնի թէտապիւր իշ, «Աղիգ փէտէր, սահիւ խայրուրդ սի. զին իլէ պիւրէշմէ տիւր» տէր, վէ պէօյէ օլ միւտաթիւնտէն կէօյա էվիլէ Բօմաւան վէ Բաքաւան քիլիսէմիւ պար իմիշ կիւն անտրըր, վէ քէն տիւնտէն էվիլէ պուլունա քեաֆֆէ. յի կաթողիկոսարըմըր, եպիսկոպոս. րարըմըր, րուհանի վէ ալամ կիւ. հիւնի հիւնիւթէ պիւա ինսաֆ վէ փէր. վա հիւ.քմ վէ «Գաւաւալարտիւ» իտէր պիթիւր, վէ քէնէնէնու. աւըր Գա. թօլիւթիւ տիւնի, վէ ահքեալիւ ինքա. յիէսի էսաւէն քէնտի նէվ ինքաւ քաթ. րիւթիւնտէն պաշլաւաճագ կիւն կէօ. թէրթէն չալըր:

Օլ պէթմամ վէ րէգալէթ կիւնիւն. տէ, եաթօս Ղեւո զ. Գերապայծաւըն տէտիյի վէ խասսէթէն եաղըրը կի. պի, քիմէնիւն երիզիւնէ պազըլամա. յաճագ տէրէնէն մահրուպիւթ վէ աւ ու հիւնապ կիւնիւնտէ տիշարը չը. զըլտըր, պիւթիւն եպիսկոպոս. րար մահրու. վէ միւ. քէտաթիւ պիւր հալ. տէ պու նէ՞ օլտու, պիւր պու վէնէ իլէ ինթիւապ իթմէտիւ «տէտիւթէ. րինտէ, քէնտիւն պիւա ֆիթուր,» «թէնէսիւթ իթմէնիւ Գերապայծաւալար, պու պիւր րէսմտէն իպարէթ պիւր թէք. իթի տիւ, պէն եօլունու պուլուրու. միւր րահաթ օլուն, չիմտի եէքտէն ճէվապըն տայթմիւշ օլտամ, կիւնէ. նիւթէր, վէ սողաւ պուլաւաղըմըր վէ սիզիւ տաթիւ միւնթմաճ պուլունտու. զընուրը իտէնյի նագտիւնտէն մահ. րուր գալըրը, ալէմտէ իշիթիւ րաթ. րիւթիւն ինթիւապըմը, չիմտի կէրի ալաւնըր իտէ, տիւնեա մուվաճէնէ. սինտէ պանա պէօյիւ. րէգալէթ օ. լուր, պէն Սթամպոլա վարըրըմա, միլիթիւն պիլիւրիւ, պուլուն իլին պէօյիւ. քըլաթմէթէր գօթարաճագ. րար, օլ հալտէ վէ պու վէսիւն իլէ սալա սապօնա տօշունմաղըրըն, երինէ էվիլէքի հալինէ տէօնտիւրիւ. րիւգ հէր չէյի» տէր:

Յագաթ քէնտի թարաֆիւրանըն. տան միւթէպէր պիւր զաթա անիտէն քօթալանտայա թէնէք. քիւր մէքիւ. պիւ եաղըրը, քի «Բէվէրուրու» նիգամը բէք ալեա վէ բէք խայրըր օլտու, պու վէնէ իլէ տիւնիւթէ պիւր գաթ տահա թագվիւթ վէրմիշ օլ. տունուրը եւն» Գու մէքիւ պու եա. զան գաթ, հայաթտա օլուպ, քէնտի. սի պիւ իթթիւալար պու մէքիւ պու եաղըրը, վէ քօթալանտաւան մէվ նունիւթիւն աղիւ իլէ, վէ քէն քի ումուժ միլիթիւնիւ պու էֆքեարտա պուլունտայտ տէյու պիւր ճէվապ ալ. մըշ օլտուղունու էօթիւթիւնէ պէրիւթիւնէ նագը վէ հիւքեայէ իթմիշ օլտուղու

ասա ինքեար վէ թէնէվիլ գապուլ էտէր չէյ տէյի տիւր:

Վէ պուլունտա պաշլա պուրայա կէլաթիւ, «Բէվէրուրու» նիգամը լաղըրաւըն ալա իթմէլ, օնու օր. թայա չըգաթմաղ, հէր քէսին պաշլ. ալթընա գուշ թիւիւ եաթըրը վէ. րիւ, թագիւմ կիլիթէ Պապը Ալիտէն Պէրաթը Ալի թահսիւ իթմիւ, վէ պուլուն մուվաֆֆագ օլուր օլմաղ, հէ. մէն «Բէվէրուրու» իսմ վէ ահ. քիւմընը օրթույա աթար Պէրաթ օ. գուլունտուղու կիւն, միլիթ տույար տույաղ քըթիւթ օլտէր, գըլաթմէլ. լէր գօլար, էօթիւթէ պէրուտէ մէք. իտէր թօլաւըն, վէ գաւաթէն եպիւ. կոպոպարըն էքսէրիլէթիւնի էվիլտէն տաղըրմիւշ օլտուղու հալտէ, Հաճեան Յովհաննէս Գերապայծաւ. իլէ Վա. լրալէնիւ իղնատիւ Գերապայծաւ, վէ լէնիւրիւ օլ էնաւաթէ կիլմէյէ ճէտաթիւ իտմէ իլէ Յ. Աւաքեւեան եպիսկոպոս պուրտա պուլունտուրար, պուլունտան Հաճեան Գերապայծաւ. րէսմէն կիտէն Հասունա, վէ տէր նէ՞ օլաճագ պու իշին սօնու. իշիթէ միլիթ ալթիւսթ օլտուր, պիւր մէքիւ պեա. զալմը Բօմայա, սիզտէ օլտա իքէն զալմէն տէյօրիւնիւ զ. Սթամպոլ. տա րէք չօգ գըլաթմէլ գօլաճագ, տէտիւնիւ չըգաթ, պու կիւն Ոսկե. րեւան քիլիսէլանտէ չօգ չէյիւր օլ. մուշ» եւն, Հասուն պուլուն ճէվապ վէրիւ, «պէն իսթիւրիւ քի իշ տահա զիւտաթ գապարըն, քէն քի պիւր գալ քիլիսէլանտէ գաթալար քըրըլա, տահա էյի օլուր, չիւնքի Բօմայա տույար, պէն պիլիւրիւ, քի եա. զալար վար, օլ օնտա իսթիւրիւ իթ. սիւնիւ, օլ վաղըթ պիլիւր եաղընա. զըմըր տահա թէնէսիւթիւ վէ ֆայալիւր օլուր, չիմտի կիլիւր կէլմէլ պիւր չէյ եաղըրաճագ օլտա, պէնտէն չիւրէն իտիւրիւ քի մալտուս պու միւնաղա. պը չըգաթըր օլ, օլմաղ եւն»:

Զալարը Յովհաննէս Գերապայ. ծաւ, իսթիւթ օլուր, վէ պէրիւ, քի Հասուն պու մէքիւ պուլուն եաղը. լաճագ վաղըթըն քէնտիւնիւ պիւրիւ. սին տէյու, վէ օլ գօլմէն քէնտի էֆ. քեարը նէ եօլալ օլտուղունու հէր սիւ վալ իտէնիւն տէրահիւթէն պէյան իտէր, անճագ Հասուն պուլունտա պու էֆքեարտա օլտուղունու էյիտէն պի. լէրէք, գալար կիլիւր տէրէթտէ քօթալանտայա եաղըր քի, «աման նէ՞ իտէնիւնիւ իտիւ, Յովհաննէս Գերապայծաւ սիզ սիզտէն եաղըն, քի թէմիւնէ (Գայաթիւրիւ) կիլմիւ, զիւրա պուրտա տուրմաթ օլմաղ, միլիթի գաղըրըրըր օլ եւն»:

Յիւ վաղը, Յովհաննէս Գերապայ. ծաւ, տահա քօթալանտաւան իս. թէնիւթէն մէքիւ պիւր ալմաղսըրըն, պաշլա չէյիւր իշին տաթիւ Հասուն. տան գըրըրը, վէ քէնտի տաթիւրը. նա «պըրաղըն պէնի չըգալմը կիւն. յիմ պուլունտան զիւրա գալաճագ օլուր. տամ նիւթիւ իսապէթ իտէնէք պա. չըմա» տէր, վէ քիւրէլեան Յովհան վաղըրապետ իլէ, Ատանաւա տօլըրու գահըր վէ ինթիւալ իլէ միւթէրահի օ. լուր, Օրատա պիւր գալ ալէյիւնտիւ. տէն սողա, Հասուն քօթալանտա. տան մէքիւ պիւր ալըր, քի իսթիւթիւ. նիւթ թէքսիւթիւնիւ Հաճեան Գերա. պայծաւա եաղըրը տէյու, Հասուն տէրաղապ Հաճեան Գերապայծաւա մէքիւ պիւր իլէ պիլիւրիւ քի, «Պիւրա. տէր, էյիւր Բօմայա տան իսթիւապ պիւր աղըր մէքիւ պիւր կիլմիւ իտէ, սա. զըն կիւնէնիւ, եաղըրըրը օլմուշ. պէն պու պապտէ վուպու պուլուն ունէլի տօլըրու տաճաղըմըն» պուլուն պէօյէ տէր վէ եաղըր քի, օլմայա Յովհաննէս Գերապայծաւ ֆէրգիտէ օլտու քի Հասուն քէնտիսի տիւր հու. գուլունտու զալ օլմալանտ սէպէպի հագիւր օլտու:

Ճահաթը վար, քօթալանտաւան աղտէմէն օլտաւա էնիւթի տէսիւն իլէ գալար վէրիւթիւ «գօնթէրան» թագիւր օլտունա միւթէք. քիւրաթա պիւր պէթմամ ճէվապ կէլիւ քի, ալթըր

միլիթիւնէն էսէրի պիւր պըրաղըմա. մըշ օլտուղու գահիւր չըգաթ, պուլունտա եպիսկոպոսարա կէօնտէրմէք իւրէ, պիւրէր գուշ եաթըրըր տահա տայալար պաշլալար ալթընա տէյիւթէք քի «ալթիւսթ օլմալըն, իլէրուտէ պուլունտա տօլըրուաճագ» եւն, քի օ. միւնալարէք. քի տաթիւ պու տէսիւնիւթէն գաղըրաճագ, աղտ օլաճագ Սիւնհու. գաւա միւնթաղըրէն պէքէրէր վէ իսթիւ իտէրիւ, վէ «խոհիւթիւն» իթմէք իշին սէս սէտա չըգաթմաղար, Սիւնհուգոս վաղըթ կէլաթիւթէ, ճիւթ. լէսի կէլիւրէր, միլիթ իսթիւր եպիւ. կոպոպարը կէօրիւն, տալթիւ իտէր, Հասուն կիլմէյէ պըրաղմաղ, րէտա իթտիւրիւ, միւնթէքէն թագաթիւ ի. տէրէր, Հասուն լաղըրաւըն պիւր իթմէյէ պըրաղմաղ, նիւնալթիւ ե. պիսկոպոսարա պաղ պաւալար, պիւր գօմիւթիւ թէնէք օլուր, միլիթիւն թէնէնիւթիւթը նէտէն իպարէթ օլտու. զուլուն ալմալար, օլ վէնէ իլէ ինա. պընա պաղմաղ իշին:

Հասուն էֆէնտի կէօրէք քի ե. պիսկոպոսարըն էքսէրիւ հագղաթի. լէթ իւզըն միլիթ իլէ հիւթէքեար տըր, վէ քէնտի պաշլըն պիւրտան գուլթարաւաճագ տէրէնէսիւն իշ. լէր կէլմիւ կիլիւր վէնէ իլէ Բօմայա եա. զար, Բիւրիւթի կէլթիւթիւթիւր, Սիւն. դա սօգար, քի սէրալթիւ միւրէք. քէ. րէ օլմալար, եւմիւն վէրիւթիւր իշին. րի կիլիւր իթմէյալ չալըրը, վէ հա. ալըն իտէր իթմէլ պիւր թէմալան. իրգ վէ կիւնտա օլմաղ պաշլար օլմալա ալթար, պու վէնէ իլէ եպիսկոպոս. րը պիւրի պիւրիւն տիւնիւրիւ, վէ ալ. թըր վաղըթ գալմալար, վէ տիւթէ. րալան մաղըրա կիւրիւթէք տիւր տէ. յէրէք, իթտար ե. պիսկոպոսարը Բօմայա կէօթիւր իթտիւրիւ, տէյիւթէք քի մէնէլիւ միլիթիւնէն հալ ու թէն. վիլէսի տահա էյի իկըր օլմալանտար պուլունտա օլուր եւն, իկըր օլմալանտար պուլունտա ինանտար պու միւտաթիւնտէն սօղա հուգուր իաղաթը եա քեաթի. իլէ զալ օլմալար իշին նէլըր օլտուղու հէր քէսին իսթիւթիւթա օլտուղունտան. ուղուն ուղաթիւթ թագաթիւնէ կիլիւ. մէքտէն սարթըր նագար իտէրիւ. Ան. ճագ սիւալ իտէրիւ, քի պու կիպի. հիլէ խուրա իլէ հուգուր ումուժ զալ օլմուշ օլուր մու. եաթտա պաղը. րարըն մուաթիւթիւն Հասունա իլէ. պայիւթ իթմէյիւ, եա գօղմալէրի, եա վարապա գաղըրալէրի, եաթօս էվիլտէն թահիւրիւ վէ չիլի իլէ պէ. յան իթտիւթիւր էֆքեարտա ալթիւ վէ միլիթ չիւրիւր միւ. վէ հուգուր ու. մուղուն էսալանտ վէ հագղըր օլտու. զունա պիւր խալիլ վէ պիւր ս. քիլմէ կէ. լէպիւթ մի. Պու սիւթիւթիւրէ թահ. սիլ օլան պիւր գալ միւթիւթիւթ վէ միւրալիւթիւնէն մէվ օլունտա իլէ, էք. սէրիլէ հաթըր օլմուշ օլուր մու, վէ նէ. էքսէրիւթիւ քի միլիթիւ իսթիւթիւ. տա վէ ալթիւնտէն պուլունտա. զու ի. չին, ալթիւթա իսթիւթ վէ միւտալի. հիւքիւնէ կիլիւր, վէ պէյան իտէնէ. յի զիւրիւմ վէ րէյու գալարըն հիւք. միւ, վէ էքսէրիւթիւն պիւր գալար ու. հասթիւթիւ քէնտի քէնտիւն չիւրիւր կիլիւթիւ:

Գօ տէտիւթէրիւթիւր քիսղոպոսար. տան պաղարը ինքեար իթտիւթիւ, էկէր իտէպիլիւթիւ իտէ, գօ եւմիւն թահիւթիւթա պալաթ տէտիւթէրիւթի. զին սահիւ օլմալարընէն էնէր ու թէք. զիպ իթտիւթիւ, Եօթա եօգ պու կիւ. նահալարա վէ միլիթիւն գանընա վէ պուլունտա զիւրըլմէթ ճանալարըն գալար օլմալար տայիւր օլան աղիւմ մէսուի. լէթ ճէվապը եւվիւր գըլաթմէթտէ, հուգուրու տիւրիւն Պարիւթ, մէվա միւթաւա հաղըրթիւթիւ քէնտիւթիւնտէն սիւալ իտէնէք, վէ քէնտիւթիւն ճէվապ վէրէնէք. քի, պիւր Հասունտիւն չալա. սինա պու գալար ճանալարըն սէլաթէ. թիւնի թէրէնիւ իթմէքիւնէն էյիլէմիլիթ վէ էնէմիլիթիւնիւ, վէ ալթիւթար պիւր վաղըթիւ իսթիւթիւթիւ, վէ իլալաթար. իրգ, եա իթթիւր եա կէսիւթիւ իլին պու. գա. տար քէօթիւթիւ քիլէն մէլաւա վէր. տիւր, պու գալար տէրալէք պիւր տէրման պիւր վէրմէք իսթիւթիւթիւ, կէրի չէքիւթիւթիւ, պիլթիւրալ վէ պի. գալար տուրտուր, վէ սէլիւթիւ մա. գալմալա պուլունտալար:

Ամա պիւր վաղըթ լաղըրալար եա քիսղոպոսար Հասունա իշիւ իթմիւ. լէր, վէ կէօյա սահիւ կաթողիկոս թա. նըրըլար տէյու տէնիւթիւ իտէ, քի պէ. յիս եօգ պիլէ, պուլուն ճէվապ վէրի. իրգ քի, հէր քէս իլէ աղըրաւա նիւթա. գա չիգաղա սէպէպիլէթ վէրմէնէք իլին, վէ պէլթիւմ իլէր եօլունտա վէ նիղալմաթա ֆաթ օլուր պիլթէր էֆ. քեարը վէ իսթիւ իլէ խոհիւթիւթիւն իթմիւթիւ, վէ Հասուն իտէն օնուն պու. նուն զիմէթ վէ ինսաֆ վէ հալիւթ. թիւնի սուր իսթիւթալ իտէրէք, հէր քէսի հիլիւ վէ տէսիւթ իլէ ալաթ. մայա չալըրը, ֆագաթ պուլունտա ի. լէ պիւրալիւր նէ օնարըն ինսաֆ վէ ի. թիւալար, վէ նէ սոնքիւնիւ հիլիւ վէ տէսիւթէքարըրը հուգուրու միլի. լէ սէքթիւ վէրմէք վէ Հասունա հագղ. վէ սիւթաթիւթ կաթողիկոս վէ պա. րիսար իսթիւթիւն սահիւ պիւր սիւթաթ, վէ իսթիւթիւ վէ հիւք վէ սէլալիլէթ գաղաւտըրմաղ «նէնիւթիւն եա իսա. թէնիւթիւն ոչ ումէք նպաստէն» եա. նի հիլիւ վէ տէսիւթ հիլ պիւր քիմ. տէնէ եալթըր վէ միւտալիւթ օլա. մաղ տիւր օլ մէլալար հիւքիւր գալմալա ինսալանտա տէրքեար վէ պէ. տիւտար տըր. Պու հալաթ չու սահիւ նէթիւթէ չըգաթ քի, էքսէրիլէթ օլտա օլմալա պիւր, վէ նէ Հասունտէն կա. թիւթիւթիւր զուլուն միլիթ էվիլթալա. նըրմը, վէ կէօյա մուաթիւթիւնէն էնէր իթմէյէ գաղըրըր տըր, վէ պիւրալիւր ալթիւ չէն տէ պիլիւթիւ հասթիւթ յունիւ. 28 ինտէ պալարմըր վէ գուրուլմուշ վէ եւվիւր մէլալար էնէմիլիթ վէրիւ, պիւր թարթիւ սէլալիւթ վէ հալալա ալա իթմէք պալա մէլալարըր հալ վէ հագ. գալիլիւթ տէյիւ տիւր վէ օլմալա:

Չիւնքի Հասունտէն կաթողիկոսար. զու հասուն չիւրիւ, միւթիւթիւթիւն ֆաթըր, վէ եօլալ վէ իսթիւթիւն հիւքիւրիւ օլտուղու, վէ ճէպը, էօթիւ, տէսիւթ, ուպուտիլթիւ, եալան վէ տայան իլէ պաշլալար, իլէրի կիլթ. միւ, վէ ալթիւթիւ գալար գըլմըր պիւր մալաթիւ տիւր քի, տէյիւ պիւր հիւքիւր զըրմ իլէ իսթիւթ էքսէրիլէթ գալալ. իթմիւ, իսթիւթ տիւնտա տաթիւ թա. նըրմը, եա թանրալանտ, զալթիւն քէն. տի քէնտիւնտէն էսաթըր եօլալա. նի. զալմըր հագղալար, էմալարը, հիւք. քիմիւթ ֆաթըր վէ սիւթաթըր պիւր իսթիւ, վէ պիւրալիւր ալթիւ հիլ վէ պօշ հիւքիւրիւն տիւր:

Վէ մուաթիւթիւն իաղըրիւն իսթիւ օլունտա Բաքալիւ թաատիգի տալիւ վէ «Բէվէրուրու» ինքաթըր վէ ի. ճաթը, մուալաղա տալ վէ հիլ հիւքիւր. տէ գալար. վէ Հասուն հիլ պիւր վէնէ իլէ վէ հիլ պիւր տէրէթիւն նէ էքսէրի. զալթիւթիւ միլիթիւ կաթողիկոսաւ տուր, վէ նէ տէ կիլիկիա թաթիւթիւ, վէ հի. յէթի հիւքիւթիւթիւ րուհանիլէմիւ իսթ. իսթիւ, վէ անըն զալթ վէ իսթիւթիւ մուալաղա տալ պուլունտա. ին մէյ. տանտա գալան հագղ վէ հուգուր. վէրաթէթիւ, չէրան վէ աղթիւ վէ գա. նունէն եալմըր օ քիսղոպոսարա վէ րէհալիւն վէ միլիթիւն գըլմընա ին. թիւթալ վէ իսթիւթիւ իտէր, քի ապու. Էնտալարընա սաթըր. վէ էմիւ գա. լարագ, օնարըն ալթըր ինքեար իթ. մէմիլիւթ, իտէն ինթիւթալ իտէն պիւր կիրանալաւա սէլալալիւթիւն գըլմէթիւն պիլիւթիւթ, անը մուհաթագ վէ վի. գալան վէ իպղա իթմէք իաղթէ ֆիլիւն չալըրմըր, վէ հիւթիւթ իթմիլիւթ տիւր:

Ամա Պարնապօ, Հասուն, Վա. լէրիւ, Բիւրիւմ վէ սայիւր հէր քիմ. քի օլուր իտէ օլտու, չէօյէ պէօյէ տէ. միլիթ եա տէմէք իսթիւթիւթիւ եա իթ. միլիթ կիպի թէնիւթիւթ վէ մուալալէ վէ ալթիւթիւթիւն սահիւ պիւր մանա վէ հագղըր պիւր նէթիւթէ չըգալմաղ, վէ հուգուր իսթիւթ օլմալալ էնէմալ վէ սէլալ վէ իլ. լաւալար քէլալ:

ՕՐԱԶԻԳԻ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ԳԱԶԵԹԸ
ՅԱՎԱԿԱՅԻՆ ԲԵՐԼԻՆԻ
ԴԵՐԵՎՈՒՄ ԶԻՆԵՐ ԲԱԶՄԱԼԻ ՆՈՒԹԵՐԸ
ԶԵՄԵՐԵՐ ԲԱԶՄԱԼԻ ԲԱԶՄԱԼԻ